

มหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจุบันอยู่ที่นี่

ดร.มนต์ บุบบุน

วิทยานิพนธ์ด้วย ประจำปี 2554

สภावิจัยแห่งชาติมอบรางวัล วิทยานิพนธ์ดีเด่น
สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ประจำปี 2554 แก่
วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ของสนิปส์ในเจโนเม
กับความรุนแรงของโรคเบต้า-ราชลัษฐีเมีย” ของ
ดร.มนต์ บุบบุน ศัลศตราจารย์ นพ. สุทธิ์
ฟูเจริญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ราชลัษฐีเมียเป็นโรคเลือดทางที่เกิดจากความผิดปกติ
ของยีนที่ควบคุมการสร้างสายโกลบิน ทำให้มีการ
สังเคราะห์ซีโมโนโกลบินในเม็ดเลือดแดงลดลง และเม็ด
เลือดมีความผิดปกติ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ค้นหาปัจจัยทางพันธุกรรมที่
ทำให้ผู้ป่วยโรคเบต้าสูนย์ราชลัษฐีเมีย/ซีโมโนโกลบินอี มี
ความรุนแรงของโรคที่แตกต่างกัน โดยมุ่งเน้นไปที่
การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมของชนิด
สนิปส์ในเจโนเมของผู้ป่วย ซึ่งศึกษาในคนไทยที่เป็นโรค
ดังกล่าวทั้งหมด 1,330 คน และตัวอย่างจากคน
อินโดネเซียอีก 185 คน ทำการตรวจวิเคราะห์ชนิด
การถ่ายพันธุ์ของยีน และหาความสัมพันธ์ของยีนที่อาจ
เป็นตัวแปรที่ทำให้ผู้ป่วยมีอาการรุนแรงแตกต่างกัน ซึ่ง
ผู้ป่วยทั้งหมดที่ทำการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม
คือกลุ่มที่มีอาการรุนแรงกับกลุ่มที่มีอาการน้อย

จากการศึกษาพบว่ามี 23 สนิปส์มีความสัมพันธ์กับ
ความรุนแรงของโรค โดยสนิปส์ในกลุ่มยีนเบต้าโกลบินมี
ค่าความสัมพันธ์มากกว่า 1 ส่วนสนิปส์ที่อยู่ระหว่างยีน HBS1L และ MYB มี
ความสัมพันธ์กับความรุนแรงของโรคมากเป็นอันดับ 2
และสนิปส์ที่อยู่บนยีน BCL11A มีความสัมพันธ์กับความ
รุนแรงของโรคมากเป็นอันดับ 3 ซึ่งสนิปส์บน 3 บริเวณ
นี้มีค่าความสัมพันธ์กับโรค เช่นเดียวกับผู้ป่วยในอินโดเนเซีย
และยังค้นพบว่าสนิปส์ที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับ
ชีโมโนโกลบินอีกด้วย ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าผู้ป่วยโรค
เบต้าสูนย์ราชลัษฐีเมีย/ซีโมโนโกลบินอี ที่มีระดับชีโมโนโกลบิน
สูงสูงกว่าในผู้ที่มีอาการน้อย ก็จะเป็นยีนเป้าหมายในการรักษาโรคนี้ได้

งานวิจัยนี้นักวิจัยได้อ่องค์ความรู้ที่ทำให้เห็น
ข้อเท็จจริงในการเกิดความรุนแรงของโรคเบต้าราชลัษฐีเมีย
แล้ว ซึ่งช่วยในการพยากรณ์อาการของโรค และทำให้
แพทย์สามารถวางแผนการรักษาผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง เช่น
การปลูกถ่ายไขกระดูกในผู้ป่วยที่มีอาการมาก การให้
คำปรึกษาเกี่ยวกับการถ่ายทอดทางพันธุกรรมของโรคแก่คู่
สมรสที่มีความเสี่ยง และใช้ในการประกอบการตัดสินใจ
ทำการตรวจนิจฉัยก่อนคลอด และที่สำคัญสามารถนำ
ปัจจัยทางพันธุกรรมที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาเป็นชุดทดลอง
สอบเพื่อประเมินความรุนแรงของโรคนี้ได้อีกด้วย